

strani so se gospodarji privadili delu s strojem, na drugi strani jih pa pritiska sila, da morajo poseči po strojih, ker postaja pomanjkanje delavcev vedno bolj občutno, in tako je prišlo, da dandanes naši gospodarji že v precejšnji meri rabijo stroje in da kmetijski stroji pridobivajo tudi v našem kmetijstvu vedno več tal.

Stroje bo pa moralo naše kmetijstvo vedno bolj rabiti, ker le z njimi je mogoče pridelovalne stroške znižati in tako narediti kmetijstvo bolj dobičkonosno, in le s stroji bo v bodočnosti zaradi silnega pomanjkanja delavnih sil mogoče zmagovati kmetijska dela.

V kmetijstvu je to posebno slabo, da ni mogoče rabiti delavcev enakomerno vse leto; zato silijo delavci v mesta in k obrti, kjer vse leto dobivajo zaslužek. Ko je pa pri kmetijstvu veliko dela, t. j. spomladi ob setvi in zlasti poleti in jeseni o košnji, takrat nam manjka na vseh straneh delavcev. Posebno občutno je to pomanjkanje ob košnji sena, zlasti če vreme nagaja; in na tisoče stotov sena se pokvari, ker ni moč trave pravočasno pokositi. Temu velikemu nedostatku bomo v bodočnosti mogli od pomoči le s porabo strojev za košnjo trave. Stroji za košnjo trave so dandanes že tako popolno sestavljeni in tako preprosto urejeni, da jih lahko vsakdo rabi, in njih cene so take, da jih zamore vsak boljši posestnik, manjši posestniki pa, kakor so na pr. naši, jih pa lahko skupno naroče. Pogoj za rabo teh strojev je pač ta, da so travniška tla očiščena grmovja, kamenja in starih obrastlih krtin. No to je pa samo ob sebi potrebno, tudi če ne kosimo s strojem. Če bomo pričeli rabiti stroje za košnjo trave, bo to vrhu vsega drugega imelo tudi to dobro posledico, da bomo travnike pridneje gleštali. Napačno je pa misliti, da je s strojem mogoče kositi le na travnikih, ki so gladki kakor miza. Ne! Da le ni kamenja in majhnih kupčekov, pa dober stroj lahko dela. Istotako je vsejedno, če je travnik v bregu ali če je valovit.

Če se odločimo kupiti stroj za košnjo trave, izberemo si dober stroj, ki naj bo najboljši tako glede sestave, kakor tudi glede blaga, iz katerega je narejen. Naše tvornice za kmetijske stroje še ne izdelujejo priporočenih strojev za košnjo in tudi nimajo tako izbornih surovin, kakor Amerikanci, zato danes ameriški stroji te vrste po vsem svetu nadvladujejo. Izmed ameriških strojev so pa oni iz tvornice Mack Cormick v Čikagu najbolj slavni, kajti ta tvrdka, ki je v tej stroki največja na svetu, je l. 1831. prinesla prvi tak poseben stroj na trg in je od tistih dob prestopala svoje izdelke zboljševala.

V nastopnih vrstah opišemo Mack Cormickov stroj za košnjo trave, ki je najbolj priljubljen tudi v Ameriki, kjer so glede strojev zelo natančni. Ta stroj, po imenu „vertikal“, je narejen na posebno željo onih, ki imajo na travnikih še veliko kamenja, dre-

vesnih štorov, ali ki hočejo kositi po travnikih, obsajenih z drevjem. No, tak stroj mora biti tudi za nas primeren. Pri njem je mogoče rezilno napravo hipoma dvigniti popolnoma navpično (vertikalno), in tako brez škode peljati mimo kakega kamena, štora ali drevesa. Ni bilo tako lahko sestaviti tak stroj, pri katerem se da z največjo lahkoto rezilo dvigniti, ne da bi se stroj ustavil in ne da bi stroj ravnotežje zgubil! Stroj za košnjo trave pri katerem se rezilo navpično dvigne, mora biti tako narejen, da kolesje samo neha delati, brez pomoči voznikove, kakor hitro se rezilo dvigne. Če to ni tako, potem se gonilni drog zavira, ali celo zlomi, kakor hitro se rezilo v gotovo višino dvigne. Naprava, s katero se kolesje stroja „vertikal“ ustavi, je silno umna in priprosta ter velikansko deluje. Vozniku ni treba na ustavljanje kolesja prav nič paziti. Ta stroj ima torej vse prednosti, katere moremo od njega zahtevati, z njim se izborna dela po nevarnih tleh, in mogoče se je ogibati vseh ovir.

Kmetijske raznoterosti.

Kako zabranimo, da plemenski biki ne postanejo hudobni? Pogostokrat se dogaja da mora živinorejec bika, ki je postal hudoben, predčasno oddati, zakaj žival je postala nevarna vsem, ki imajo z njo opraviti. Če je žival plemenite krvi, potem ima lastnik veliko škodo. Najčesče je napačno ravnanje in draženje vzrok, da bik postane hudoben in svojemu strežniku nevaren. Zato naj onemu, ki opravlja bika, nikoli ne pride na misel, da bi ga dražil, pa tudi nikomur drugemu naj ne dovoli, uganjati z njim nepotrebne burke. Ravno tako naj bo oskrbovalec plemenskega bika zelo previdni kadar ga kaznuje. Prijazno, pa resno ravnanje je nasproti biku najbolj umestno. Kakor uči skušnja, ostane bik krotak, ako ga že od mladega navadiš, da se dá voditi na verigi. Tudi je svetovati hlapcu, ki mu je bil bik izročen v oskrbo, da ga skuša privaditi na svojo osebo s tem, da mu večkrat pomoli košček kake slaščiče, na pr. osoljenega kruha; na ta način mu postane mladi bik zelo udan. Ko se je bik po plemenitvi vrnil v hlev, tedaj mu tudi ponudi nekoliko soli, kruha, pest detelje ali dobrega sena. Če tako ravnaš, pojde bik veliko rajši v hlev in se ne bo izlepa upiral na potu v svojo stajo. Skakališče naj bode na takem mestu, da ga bik more takoj ugledati, ko stopi iz hlevnih duri in ko se vrača v hlev, naj ima hlevne duri pred seboj. Zelo zoprno in nevarno je, če mora žival prej iti še okoli par oglov, predno zagleda skakališče. Če namreč bik ne zagleda takoj krave, postane zlovoljen in napade strežnika. Zelo priporočamo gospodarjem tudi uprego plemenjakov. Upreženi biki ne postanejo nikdar tako divji in nepokorni, kakor oni, ki samo takrat pridejo iz svoje staje, kadar kdo prižene kravo. Na vsak način pa je treba mlademu biku utakniti skoz hripelj nosni obroč, predno se rabi za pleme.

Črvi v cvetličnih loncih so često jako škodljivi dotičnim rastlinam. Navadno smo primorani vzeti rastlino iz lonca, da tako odpravimo škodljivca. Čisto priprosto in lahko sredstvo pa v ta namen priporoča nemški vrtnarski list. V posodo z vodo, vržemo stolčnega divjega kostanja in sicer približno na vsak liter vode kakih 8 kostanjev. Voda s kostanji stoji naj 24 ur, potem pa se zalije z njo rastline. Črvi okusa in duha od kostanjev nikakor ne morejo prenašati, ter pridejo takoj na površje, kjer se jih lahko uniči. Navadno zadostuje enkratno zalivanje.